

Fat. 2/2-64

M

K a r j a a - T a m m i s a a r i tielinjan tarkistus Karjaan Kilan kylässä 10. 10 1962. Kertomukseen kuuluu valokuvallite, jonka filmit on luetteloitu seuraavasti: 29066-29070, sekä karttaliite.

Koska TVH:n Uudenmaanpiiristä saatujen tietojen mukaan suunnitteilla oleva tielinja Karjaa - Tammisaari on ohjattu eräiden Karjaan Kilan kylässä olevien esihistoriallisten kalmistojen sivutse, niin läheltä niitä, että oli syytä epäillä niiden jäävän tierakennuksen alle, kävi allekirjoittanut tarkastamassa paikat edellä mainittuna päivänä.

Tarkistettava alue käsitti Kilan Högvallan ja Därbergetin välisen alueen sekä niiden lähiympäristön. Työ aloitettiin Högvallasta (merkitty karttaan numerolla 2). Mainittu tielinja tulee kulkemaan Högvallan pohjois- eteläsuuntaisen mäen etelä-kaakkoisreunaa myöten, siten että siihen tulee melkoinen leikkaus. Högvallan rautakautista tarhakalmistoa tämä suunnitelma ei tule millään tavoin uhkaamaan. Tien reunaosan ulkolaita tullaan rakentamaan n. 20 - 30 metrin etäisyydelle kyseisestä latomuksesta. Rakennettavan tien ja kalmiston väliin jää puuseppä Pihlin asunto ja piha-alue (aikaisemmin Pihlin asunnon kohdalla on ollut emäntäkoulu). Karjaan kauppalan sihteerin kanssa sovittiin siitä, että muinaisjäännöksen viereen kiinnitetään rauhoitustaulu, jotta mitään vahinkoa ei pääsisi tapahtumaan. Högvallan tarhakalmisto on tutkittu vuonna 1916. Kaivauksen jälkeen se on entisöity.

Tutkin myöskin tien alle jäävää aluetta Högvallan mäellä,

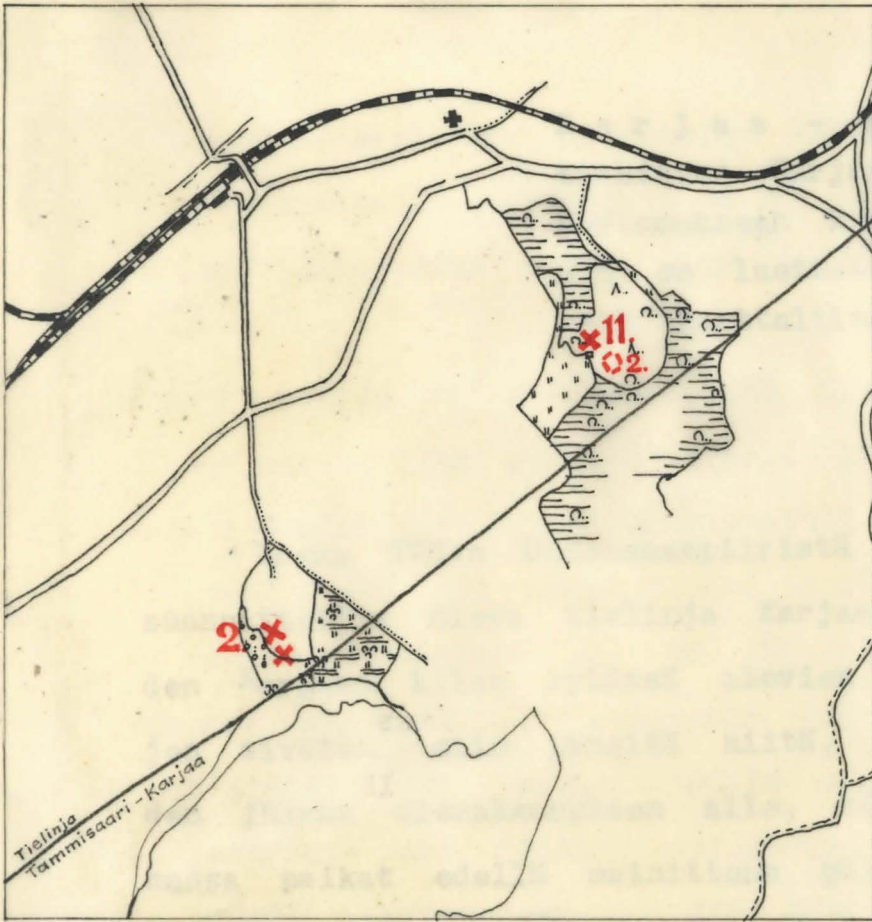
mutta en löytänyt siitä mitään kalmistoon viittaavaa. Edelleen tarkastin Högvallasta n. 500 m lounaaseen sijaitsevan kumpareen, jonka ylitse tielinja myös tulee kulkemaan. Tarkastus oli tulokseton.

Toinen tarkistuskohde oli Storkullan niminen korkea, jyrkkärinteinen suurimmaksi osaksi hiekkapohjainen mäki Kilan kylässä, jonka länsilaidalla, Därberget nimisellä kallioisella alueella on suorakaiteen muotoinen hautalatomus (ks. Cleve, Karjaan inventointikertomus 1931 - 32, mj. 6). Oheiseen karttaan tämä muinaisjäännös on merkitty numerolla 11. Tässäkin tapauksessa tiesuunnitelmasta ei ole mitään vaaraa, sillä linja tulee kulkemaan Storkullanin alapuolitse, pitkin sen kaakkoisreunaa, arviolta paikalla, missä nyt on kaatopaikka. Tämän lisäksi löysin Storkullanin eteläreunalta epämääräisen kiveyksen, joka jossain määrin muistutti tarhalatomusta ja joka on kyseistä linjaa lähinnä. Koska tämä kiveys on kuitenkin jyrkkärinteisen Storkullanin laella, jonne tielinjaa ei varmaankaan ohjata matalalta suoalueelta, ei TVH:n suunnitelmista tässäkin tapauksessa ole mitään haittaa.

Storkullanin laella oli vähäinen hiekkakuoppa sekä pieniä koekuoppia, jotka oli tehty nähtävästi suurempaa soranajoa ajatellen. TVH:n Uudenmaanpiirissä ei kuitenkaan tiedetty mitään tämäntapaisista suunnitelmista.

Helsingissä 1. 2 1964

Anna-Liisa Hirviluoto
Anna-Liisa Hirviluoto

1: 20000

A-L. Hirviluoto 1962

F.29066

Lila, Högvalla. Tarha kalmisto.
 Kuva on otettu tarha kalmiston
 vierestä. Taustalla Pihlin asunto.
 Tielinja, Karjaa - Jammisaari, tulee
 kulkemaan huvilan taakse.

F.29067

Lila Härköset tarha kalmiston
 keltaista kivestä.

F.29068

Lila, Högvalla. Tarha kalmistoa.

F.29069

Lila, Lochers. Pronssi kaulinen
 maan sekainen kunpa tekstiilivärgäimör
 vieressä.

F.29070

Näköala härbergetiltä, Taustalla
 Högvalla. Punainen pötköviira = unoz
 tielinja. Valok. A-L. Siviluo te - 63